

รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทัศนนะของครูและผู้ปกครอง
Attitudes of Teachers and Parents towards the Reading Encouragement Model
for Preschool Children

รองศาสตราจารย์ ดร. สุขุม เฉลยทรัพย์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทัศนนะของครูและผู้ปกครองมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และความคาดหวังในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยของครูและผู้ปกครอง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และความคาดหวังกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย 4) เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามแบบประมาณค่าที่มีค่าความเชื่อมั่น .8229 - .9295 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยคือ t-test และการหาความสัมพันธ์อย่างง่าย ผลการศึกษวิจัย พบว่า รูปแบบการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย คือ ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนจากกระทรวง หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบว่าควรส่งเสริมการอ่านในลักษณะใด ให้มีความชัดเจน ควรมีการรณรงค์ให้การศึกษาให้กับพ่อแม่ใหม่ๆ ว่าการเลี้ยงดูด้วยอาหารไม่เพียงพอ แต่ต้องพูดคุย เสริมปัญญาให้กับเด็ก แล้วก็อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ต้องพยายามให้พ่อแม่มีส่วนในการช่วยส่งเสริม การเตรียมความพร้อมให้เด็กรักการอ่าน ครูควรมีหนังสือแล้วอ่านให้เด็กฟัง ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประเภทหนังสือที่จะอ่านให้กับเด็ก 6 เดือน 1 ปี 2 ปี 3 ปี ซึ่งอาจเป็นหนังสือที่เป็นรูปภาพ เป็นภาพที่เด็กเห็นของจริง เป็นสิ่งที่เด็กเคยเห็น วิธีการควรเป็นการใช้ในชีวิตประจำวัน ความสนใจต้องมาก่อน ความรู้ ความสนใจในเรื่องนั้น เพราะฉะนั้นกิจกรรมรักการอ่าน 1 วัน ไม่มีประโยชน์ต้องทุกวัน ต้องเป็นชีวิตประจำวัน กิจกรรมห้องสมุดสำหรับเด็กอนุบาลห้องสมุดต้องมีในห้องเรียน โดยรูปแบบการส่งเสริมการอ่านที่ค้นพบจากงานวิจัย คือ “3 มี” แบบ “3 เส้า” คือ ต้องมีนโยบาย ต้องมีความเข้าใจ ต้องมีกิจกรรม โดยทั้ง 3 ส่วนต้องสะท้อนถึงกัน มีความสอดคล้องกันและมีการดำเนินงานด้วยจิตอาสาและจิตสาธารณะ โดยทุก “มี” ต้อง “SMART” อย่างมี “STEP”

Abstract

The purposes of this research were to study knowledge, attitudes, and expectations of teachers and

parents towards the reading encouragement for preschool children, to identify reading encouragement factors for preschool children, to examine the relationship between knowledge, attitudes, expectations and reading encouragement factors for preschool children, and to develop a reading encouragement model for preschool children. The research methodology was a mixture of a qualitative and a quantitative approach. Research instruments used were semi-structured questions for the in-depth interview and the focus group and rating-scale questionnaires with reliability coefficients of 0.8229 - 0.9295. Statistics employed in data analysis were the percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test, and Pearson's correlation coefficient. The research results are presented as follows: The reading encouragement model for preschool children needed clear and specific policies from involving ministries and related organizations identifying "how" to promote and support the reading for preschool children. The model should initiate educational campaign for parents so as to assist them to understand the right process of reading development for preschool children, encourage parents to take part in the reading preparation of preschool children, promote research on books that would be useful for the preschool children at the ages of 6 months, 1 year, 2 years, and 3 years, provide daily activities relating to reading development for preschool children on a continuous basis, and put library in their classrooms, etc. The research findings can be synthesized as the "UPA", the triangular model of reading encouragement for preschool children. All three components of reading encouragement include "Understanding", "Policies", and "Activities". They are all correlated and should be run (or driven) SMART in SEQUENCE with Public Consciousness and/or Public Mind.

บทนำ

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หรือเด็กอนุบาล คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 3 - 5 ปี เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งการเรียนรู้ในระดับนี้จะมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นการวางรากฐานทางการศึกษา และเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา แต่การให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับปฐมวัยที่ผ่านมายังถูกปล่อยปละละเลย และขาดการเอาใจใส่ดูแล ขาดการวางรากฐานการศึกษาที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้งของครู และผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในระดับปฐมวัยนั้น ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาวะวิกฤติทางการศึกษาไทย อันเป็นเหตุที่ทำให้เด็กไทยไม่นิยมอ่านหนังสือ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2548 พบว่า คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ย 5 เล่ม:คน:ปี ในขณะที่คนอเมริกันอ่านหนังสือถึง 50 เล่ม:คน:ปี โดยประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการสร้างนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน เนื่องจากเยาวชนได้รับสื่อเร้าอื่นๆ ทั้งจากโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และขาดแรงกระตุ้นความสนใจในการอ่าน รวมทั้งขาดแคลนโอกาสทางการศึกษา (โครงการเด็กไทย ขยันอ่าน, พ.ศ.2548)

การปลูกฝังทักษะด้านการอ่านในช่วงปฐมวัยมีความสำคัญ อันจะมีผลต่อการศึกษาของชาติในอนาคต

ผนวกกับปัญหาการที่คนไทยมีการอ่านหนังสือน้อย อาจเป็นเพราะขาดการส่งเสริมการอ่านในวัยเยาว์ หรือในวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้หรือพัฒนาในเรื่องของการอ่าน นั่นคือวัยที่เรียกว่าปฐมวัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทฤษฎีของครูและผู้ปกครองเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยให้เด็กไทย โดยรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยนั้น ถือเป็นแนวทางที่น่าจะทำให้ครูผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัย อันจะเกิดผลให้เด็กไทยเกิดอุปนิสัยรักการอ่านในที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และความคาดหวังในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยของครูและผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และความคาดหวังกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
4. เพื่อสร้างรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

วิธีการศึกษา

การวิจัย “รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทฤษฎีของครูและผู้ปกครอง” เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Groups) และเก็บข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพประกอบไปด้วยการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 38 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และการสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย ครูปฐมวัย และผู้ปกครองเด็กปฐมวัยรวมทั้งสิ้น 21 คน เพื่อยืนยัน “รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทฤษฎีของครูและผู้ปกครอง” ที่ได้จากการสังเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และผลจากการใช้แบบสอบถาม โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยครูผู้สอนเด็กปฐมวัยในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ และผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอยู่ในวัยปฐมวัยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ (คิดอัตราเด็ก 1 คน ผู้ปกครอง 1 คน) จำนวนเด็กปฐมวัย (3 - 5 ปี) มีจำนวน 2,730,000 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2552)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูผู้สอนเด็กปฐมวัยในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล และผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอยู่ในวัยปฐมวัยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบ

หลายขั้นตอน ได้จำนวน 3,221 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

ขั้นที่ 1 สุ่มจังหวัดด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีภูมิภาคเป็นชั้นจังหวัดเป็นหน่วยการสุ่ม

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละจังหวัดด้วยวิธีการอย่างง่าย โดยแยกสุ่มโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ขั้นที่ 3 สุ่มนักเรียนและผู้ปกครองด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ และประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรศนะของครูและผู้ปกครอง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรศนะของครูและผู้ปกครองแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัย และที่ปรึกษา การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า

3.2 ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม

แนวคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เป็นประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถามโดยทำร่างรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย “3 มี” แบบ “3 เส้า” โดยใช้แนวคิด SMART MODEL มาขยายรูปแบบสู่การปฏิบัติ

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

3.3 แบบสอบถาม

แบบสอบถามรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรศนะของครูและผู้ปกครองผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปดำเนินการทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9295 ความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9578 และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8229

4. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย ครูปฐมวัย และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวนทั้งสิ้น 38 คน โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในปัจจุบัน ทศนคติและความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ปัจจัยที่สนับสนุนการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย และรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

4.2 การรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในธรรมชาติของครูและผู้ปกครอง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความรู้ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย ครูปฐมวัย และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย รวมทั้งสิ้น 21 คน

การรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

4.3 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างครูและผู้ปกครอง จำนวน 3,221 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบปัญหาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสนทนากลุ่มเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาโดยใช้วิธีการบรรยายผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

5.2 การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ซึ่งเป็นวิธีการที่สะท้อนให้เห็นว่าข้อมูล และผลการวิจัยถูกต้อง น่าเชื่อถือ และตรงกับความเป็นจริงเป็นการตรวจสอบทั้งด้านข้อมูล ด้านผู้วิจัย ด้านทฤษฎี และด้านวิธีรวบรวมข้อมูล ซึ่งการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล เป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบ คือการตรวจสอบแหล่งของข้อมูลโดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของข้อมูล ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ซึ่งแหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ และแหล่งบุคคล หมายถึงถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) เป็นการตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิม จะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

5.3 การวิเคราะห์เชิงปริมาณเป็นการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม โดยการใช้ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานได้แก่ ค่า t-test (independent) และการหาความสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson Correlation Co-efficient)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิจัย

1.1 ความรู้ ทศนคติ และความคาดหวังในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยของครูและผู้ปกครอง

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยของครูและผู้ปกครองในปัจจุบันจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) กลุ่มที่เน้นพัฒนาการจะส่งเสริมการอ่านตามความต้องการ และธรรมชาติของเด็กปฐมวัย โดยการอ่านในลักษณะนี้จะเข้าใจว่า “เด็กอ่านได้ แต่จะอ่านไม่ออก” เป็นการอ่านจากจินตนาการอ่านตามผู้ใหญ่ เป็นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับหนังสือ และจะทำให้เด็กเกิดการรักที่จะอ่าน และ 2) กลุ่มที่เน้นเพื่อการแข่งขันจะเป็นการสอนอ่านแบบสะกดคำ อ่านตามความต้องการของผู้ใหญ่ เด็กอาจจะอ่านได้แต่ไม่ได้เกิดจากความต้องการและจะนำไปสู่ความไม่ยอมอ่าน

ผลการวิจัยที่ได้จากข้อมูลเชิงปริมาณ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย พบว่า พ่อแม่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย ความรู้ความเข้าใจถูกต้อง (ร้อยละ 98.20) รองลงมา คือ การอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก (ร้อยละ 97.73) การอ่านหนังสือให้เด็กปฐมวัยฟังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (ร้อยละ 96.62) โดยประเด็นที่มีร้อยละความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ การอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก (ร้อยละ 63.71)

ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย พบว่า ครูมีความสนใจในการส่งเสริมการอ่านของเด็กมากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมาคือ การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.80$) และให้ความสำคัญกับการอ่านของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.77$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คือ การมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอ่านโดยตรง ($\bar{X} = 3.29$)

ความคาดหวังต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย พบว่า ทุกประเด็นมีระดับความคาดหวังการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูมีความสนใจในการส่งเสริมการอ่านของเด็ก ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ การมีสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.25$) การพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.23$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอ่านโดยตรง ($\bar{X} = 4.14$)

1.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย คือการอ่านให้เด็กฟัง ไม่บังคับให้เด็กอ่านแบบสะกดตัวให้ได้ การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มจากสภาพแวดล้อม คือ สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือคุณครู สื่อหนังสือควรเป็นหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และควรมีรูปภาพประกอบ มีหลายประเภท ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย

ความคิดเห็นกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) และทุกประเด็นมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านร่างกาย ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ร่างกายมีความพร้อมด้านการรับฟัง ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ร่างกายมีความพร้อมด้านการมองเห็น ($\bar{X} = 4.37$) และสุขภาพร่างกายเด็กต้องมีความแข็งแรง ($\bar{X} = 4.27$) ด้านอารมณ์-จิตใจ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เด็กมีความสุข เมื่อได้ฟังผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟัง ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมาคือ มีความสนใจในการฟัง ($\bar{X} = 4.42$) และ มีความพร้อมทางด้านอารมณ์ก่อนเริ่มการอ่าน ($\bar{X} = 4.38$) ด้านสังคม ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับ

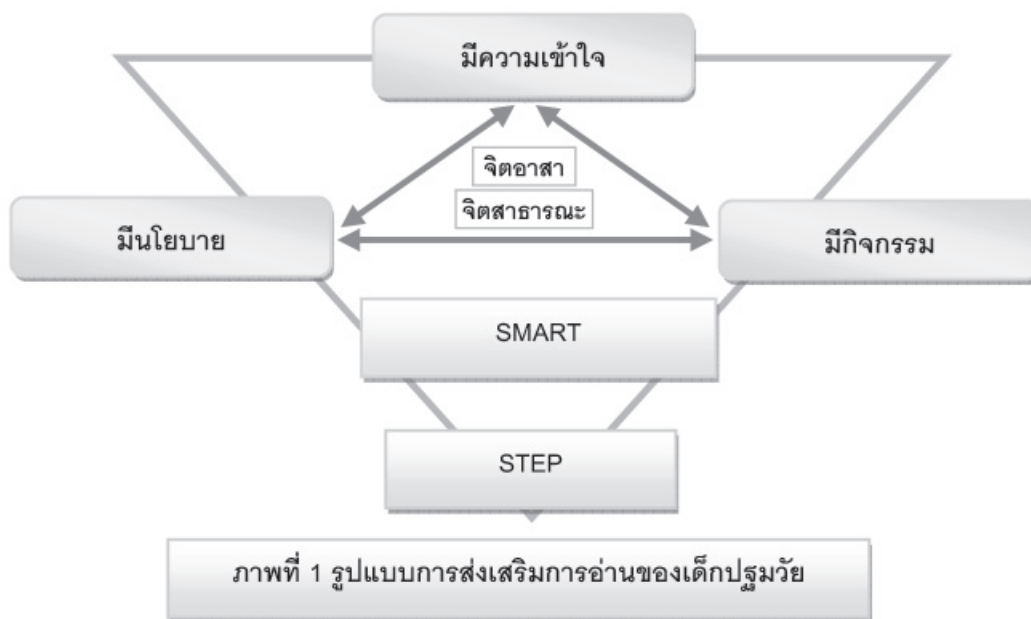
การพัฒนาการอ่าน ($\bar{X} = 4.40$) และพ่อแม่ผู้ปกครองมีความพร้อม ในการพัฒนาการอ่าน ($\bar{X} = 4.38$) ด้านสติปัญญา ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เด็กมีความคิด สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ เด็กชอบพูดชอบถาม ($\bar{X} = 4.49$) และเด็กมีความอยากรู้อยากเห็นชอบคิดแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.37$)

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิด และความคาดหวังกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ ทักษะคิด ความคาดหวังและปัจจัยในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา พบว่า ความรู้ ทักษะคิด ความคาดหวังและปัจจัยในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญามีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 รูปแบบการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย

รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยจากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก การตอบแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มได้รูปแบบ 3 มี ทุก “มี” ต้อง SMART อย่างมี STEP คือ มีความเข้าใจ มีนโยบาย มีกิจกรรม

มีความเข้าใจ

- S Specific เข้าใจลักษณะเฉพาะในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
M Measurable เข้าใจอย่างถูกต้องโดยสามารถวัดได้ประเมินได้

A	Achievable	เข้าใจในวัตถุประสงค์ที่สามารถทำได้
R	Resilience	เข้าใจความจริงถึงการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
T	Timings	เข้าใจระยะเวลาในการส่งเสริมการอ่าน

ความเข้าใจที่ SMART ต้องมี STEP

S	Space	พื้นที่ที่ทำให้เกิดความเข้าใจ
T	Time	วัยที่ใช้ในการสร้างความเข้าใจ
E	Event	เหตุการณ์กิจกรรมสร้างความเข้าใจ
P	Perception	การรับรู้ระดับของความเข้าใจ

มีนโยบาย

S	Specific	เป็นนโยบายที่มีความเฉพาะและชัดเจนในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
M	Measurable	เป็นนโยบายที่ต้องประเมินและสามารถวัดในทางปฏิบัติได้
A	Achievable	เป็นนโยบายที่ต้องสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นได้ตามวัตถุประสงค์
R	Resilience	เป็นนโยบายที่มีความสมจริงสามารถทำได้จริง
T	Timings	เป็นนโยบายที่ทันต่อเวลา สอดคล้องกับการพัฒนา

นโยบายที่ SMART ต้องมี STEP

S	Space	พื้นที่ในการปฏิบัติตามนโยบาย
T	Time	วัยที่สอดคล้องกับนโยบาย
E	Event	เหตุการณ์กิจกรรมที่สนับสนุนนโยบาย
P	Perception	การรับรู้เพื่อปฏิบัติตามนโยบาย

มีกิจกรรม

S	Specific	มีกิจกรรมเฉพาะในการส่งเสริมการอ่าน
M	Measurable	มีกิจกรรมที่สามารถวัดและประเมินการส่งเสริมการอ่าน
A	Achievable	มีกิจกรรมที่สามารถทำให้เสร็จตามวัตถุประสงค์ได้
R	Resilience	มีกิจกรรมที่สมจริงส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย
T	Timings	มีกิจกรรมที่ทันเวลาเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย

กิจกรรมที่ SMART ต้องมี STEP

S	Space	พื้นที่ในการทำกิจกรรม มีเวทีให้ได้แสดงออก
T	Time	วัยที่เหมาะสมกับกิจกรรม
E	Event	เหตุการณ์กิจกรรมที่เหมาะสม
P	Perception	การรับรู้กิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนา

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

จากผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างครูกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าครูและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน โดยรู้ว่าพ่อแม่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยมีร้อยละของความรู้ความเข้าใจถึง 98.20 และความรู้ความเข้าใจว่าการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กมีร้อยละความรู้ความเข้าใจอยู่ที่ 63.71 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความรู้ความเข้าใจถึงกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยอาจยังไม่ชัดเจน เพราะแม้แต่การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เด็กจะได้บริหารร่างกายตามเรื่องราวของหนังสือ ทำให้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายแข็งแรง เด็กจะได้เคลื่อนไหวร่างกายไปด้วย (นิคดา หงส์วิวัฒน์, 2536)

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครูพบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูมีค่าสูงกว่าผู้ปกครอง และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครู พบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยความคาดหวังของครูมีค่าสูงกว่าผู้ปกครองอาจกล่าวได้ว่าครูมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการพัฒนามากกว่าผู้ปกครอง และอยู่กับเด็กปฐมวัยจึงมีระดับทัศนคติสูงกว่าผู้ปกครอง อาจกล่าวได้ว่าครูมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการพัฒนามากกว่าผู้ปกครอง และอยู่กับเด็กปฐมวัยจึงมีระดับทัศนคติสูงกว่าผู้ปกครอง

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านร่างกายที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครูพบว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านร่างกายที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านระหว่างครูกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านอารมณ์-จิตใจที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครู พบว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านอารมณ์-จิตใจที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านระหว่างครูกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครู พบว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านระหว่างครูกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านสติปัญญาที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยระหว่างผู้ปกครองกับครู พบว่า ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านสติปัญญาที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านระหว่างครูกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในการเปรียบเทียบทัศนคติ ความคาดหวังและปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการอ่านระหว่างครูกับผู้ปกครองพบว่า ทัศนคติ ความคาดหวัง และปัจจัยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาค่าเฉลี่ยของครูสูงกว่าค่าเฉลี่ยของผู้ปกครอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าครูที่เป็นผู้มีหน้าที่พัฒนาศักยภาพความสามารถและความพร้อมให้กับเด็กปฐมวัยจะมีทัศนคติ ความคาดหวัง และความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากผู้ปกครอง โดยซานาคอร์ และวิลซุเซน (Sanacore & Wilsusen, 1995) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของ เด็กปฐมวัยที่มีปัญหาด้านการเรียนผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยประสบความสำเร็จในด้านการอ่านและการเขียน โดยครูจัดสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พร้อมกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษา เช่น กิจกรรมการเล่น บทบาทสมมติ ละคร

การอ่านร่วมกับการอ่านออกเสียง ผลการวิจัยพบว่า การจัดประสบการณ์ทางภาษา ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่เหมาะสมและเป็นไปตามธรรมชาติการเรียนรู้

ความรู้ ทักษะ และความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับปัจจัยในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย พบว่า ความรู้ ทักษะ ความคาดหวังและปัจจัยในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือทั้งความรู้ ทักษะ และความคาดหวังมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หรืออาจกล่าวได้ว่า ถ้าจะพัฒนาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัยต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และปัจจัย ในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยไปพร้อมๆ กันด้วยซึ่งจะได้จากงานวิจัยของไวเอิสต์ และคนอื่นๆ (Whitehurst and other, 1994) ได้ศึกษาการอ่านหนังสือมีภาพในสถานเลี้ยงเด็กกลางวัน และในสถานดูแลเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยในนิวยอร์ก ผลการศึกษพบว่า การอ่านหนังสือให้เด็กฟังมีผลทำให้เด็กรู้คำศัพท์มากขึ้นเป็น 2 เท่าโดยกลุ่มที่ผู้ปกครองและครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะได้ผลที่สุด และจากการทดลองยังสรุปได้ว่าการที่ผู้ปกครองและครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังจะช่วยส่งเสริมพัฒนาทางภาษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนและจากการที่ผู้ปกครองและครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังบ่อยๆ มีผลทำให้เด็กเกิดความสนใจหนังสือมีนิสัยรักการอ่านและสนใจอ่านหนังสืออื่นๆ ด้วย และบีเวอเลย์ (Beverly, 2005) ได้ศึกษากลยุทธ์การอ่านแบบ Metacognitive ของเด็กก่อนวัยเรียน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าเด็กแต่ละคนใช้กลยุทธ์การอ่านแบบ Metacognitive แตกต่างกัน และเด็กแต่ละคนชอบใช้ วิธีการอ่านที่ไม่เหมือนกัน ผลการวิจัยสนับสนุนให้ใช้วิธีหลายๆ แบบมาใช้ในการศึกษาการอ่านของเด็ก นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของผู้ดูแลเด็กกับการพัฒนากลยุทธ์การอ่านแบบ Metacognitive

จากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก จากการสำรวจจากแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความสอดคล้องในมุมมองต่างๆ จนได้ “รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย” เป็นรูปแบบ “3 มี” แบบ “3 เส้า” คือ มีนโยบาย มีความเข้าใจ และมีกิจกรรม แต่ละ “มี” ต้อง SMART อย่างมี STEP โดยทุกๆ “มี” ต้องมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน นโยบายต้องสร้างความเข้าใจได้ต้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ครู และผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจในนโยบายและมีกิจกรรมร่วมกันในการระหว่างผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย และครูกับเด็กปฐมวัย กิจกรรมต้องนำนโยบายมาดำเนินการได้และ การปฏิบัติกิจกรรมต้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน และการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยผู้ปฏิบัติ ต้องมีจิตอาสา และจิตสาธารณะที่จะเรียนรู้เข้าใจในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เข้าใจในนโยบายและกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาเพื่อนำเด็กปฐมวัย เป็นเยาวชนที่รักการอ่าน และเป็นบุคคลแห่ง การอ่านในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและครูที่เน้นการสอนอ่านแบบสะกดคำให้กับเด็กปฐมวัย
2. กำหนดนโยบายโดยภาครัฐเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. สร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษารูปแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในระดับต่างๆ
2. ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนที่นิสัยรักการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ศึกษาวัยรุ่นที่มีนิสัยรักการอ่านกับพฤติกรรมการเรียน
4. ศึกษาการใช้กิจกรรมรักการอ่านพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น
5. ศึกษาการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาพฤติกรรมด้วยการสร้างนิสัยรักการอ่าน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในทรศนะของครูและผู้ปกครอง” ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่ได้สนับสนุนทุนการวิจัยแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อทำวิจัยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ในด้านการศึกษาปฐมวัย และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล ในฐานะที่ปรึกษางานวิจัยเรื่องนี้ และนอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนในการให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ปกครองและครูทุกคนที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม คณะผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Groups) ที่ได้ให้ความกรุณาอันเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2540). แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- _____. (2543). ขาดิก้าวไกล ด้วยคนไทยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- _____. (2544). การติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- _____. (2546). “การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน” สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. ตุลาคม - ธันวาคม กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3 - 5 ขวบ. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- _____. (2542). “การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย” เอกสารประกอบ การศึกษาวิชา ปว. เอก การศึกษาผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: เอ็ดสันเพรส โปรดักส์.
- โครงการเด็กไทย ขยันอ่าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.bgc.co.th/th/foundation/projects/name/thai_kids_love_to_read/ [2552, 16 มกราคม].
- จิราภรณ์ ปรีชาชน. (2544). การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉินนันท์ ฉายแสง. (2551). ผลของการเตรียมความพร้อมทางภาษาด้านการอ่านภาษาไทยตามแนวการสอนภาษาแบบ

ธรรมชาติที่มีต่อความพร้อมทางภาษา สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงพร พวงเพชร. (2541). **การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.** ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ทาดชิ มัตซึอิ (2547). **พัฒนาคุณน้อยด้วยการอ่าน.** (แปลและเรียบเรียงโดย พรอนงค์ นิยมคำ). กรุงเทพฯ: มูลนิธิซิเมนต์ไทย.

ทิสนา แคมมณี และคณะ. (2536). **หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภนตร ธรรมบวร. (2544). **การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นัมมียอง. (2553). **สุดยอดเทคนิคการอ่านสร้างลูกอัจฉริยะ.** (แปลจาก Reading Techniques for Making Smart Kids โดย อุไรวรรณ จิตเป็นธม). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเกชั่น.

นันทิยา ดันศรีเจริญ. (2546). “เส้นทางสู่รักอ่าน” วารสารสานปฏิรูป (ก.พ. - มี.ค.2546): 26-29.

แนนซี่ ลาร์วิด. (2533). **คู่มือเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านของเด็ก.** กรุงเทพฯ: บัตเตอร์ฟลาย.

บำเพ็ญ การพานิชย์. (2539). **พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน.** ปรินญาณิพนธ์ วิชาเอกการศึกษาปฐมวัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปราณี รัตนัง. (2541). **ตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย.** ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา-ปฐมวัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พนม ปันทุราภรณ์. (2544). **ทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต่อการโฆษณาในอินเทอร์เน็ต.** วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พีระ ดันเถียร. (ม.ป.ป). **การอ่าน ทางแห่งความสำเร็จ.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nitadebangkok.com/index.php?act=News&group=13&news=34>. [2551, มิถุนายน 24].

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2541). “การประกันคุณภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา” วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 8,77 (มิ.ย. 2541): หน้า 37 - 40.

ไพพรรณ อินทนิล. (2546). **การส่งเสริมการอ่าน.** ชลบุรี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. (2549). **การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี.** มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.

_____. (2550). “วรรณกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย” เอกสารประกอบการสอนวิชา 405305. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มงคล นามโคตร. (2547). **การใช้หนังสือภาพเพื่อสร้างนิสัยการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนหนองไผ่งาม จังหวัดสุรินทร์.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เยาพา เดชคุปต์. (2542). **กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รักษนก โสภากิจ. (2542). **การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการ อาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รพีพรรณ เอกสุภาพันธุ์. (2540). “การประกันคุณภาพการศึกษาเอกชน” วารสารกองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน. 7,70 (พ.ย. 40): หน้า 9 - 12.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.

วชิราภรณ์ ชุมพล. (2547). **ผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในมุมหนังสือที่มีต่อความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรรณาท รักสกุลไทย และณณมล เนียมหอม. (2549). **การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านภาษา** ประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยหน่วยที่ 10. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วัลลีย์ กำมะหะยี. (2552). **ผลการจัดกิจกรรมการสร้างนิสัยรักการอ่านของห้องสมุดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเขตนคราพาแอล จังหวัดสมุทรปราการ**. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สกุณี เกรียงชัยพร. (2548). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์ เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ**. ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา.

สุณีย์ ชีรดากร. (2542). **จิตวิทยาการเรียนการสอน** โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.

สุปราณี ประคำพอง. (2547). **ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านโดยผู้ปกครอง**. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). **การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย: ตามแนวการเรียนรู้ภาษาอย่างธรรมชาติแบบองค์รวม**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ.

_____. (2545). **นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) พ.ศ. 2545 - 2549**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิชมรมไทย-อิสราเอล ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ.

สันติพจน์ กลับดี และวันดี แซ่ฮ่อง. (2546). **เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ. (ม.ป.ป.). **รักการอ่าน...นำชีวิตสู่ความสำเร็จ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ecitizen.go.th/view.php?SystemModuleKey= adolescent&id=693>. [2551, มีนาคม 14].

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2549)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กอายุ 3-5 ปี: การอุดหนุนค่าใช้จ่าย**. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- _____. (2548). **การส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2548). **รายงานการติดตามและประเมินสถานภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายว่าด้วยการรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. กรุงเทพฯ: ศรุสภา.
- _____. (2550). **กระบวนการให้ความรู้พ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2551). **รูปแบบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในเด็กอายุ 3-4 ปี โดยพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **กระบวนการส่งเสริมนิสัยรักหนังสือในเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2550). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคเด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 - 2559**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2550). **รายงานการสังเคราะห์สภาวะการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). **สรุปผลที่สำคัญการสำรวจเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2548). “การส่งเสริมการอ่าน” วารสาร มกค.วิชาการ. 9, 17 (ก.ค.-ธ.ค. 2548).
- Adler, Mortimer J. (1990). **Great Book of the Western World**. 2nded. Chicago: Encyclopaedia Britannica.
- Bredenkamp, S. & Copple, C., (2006). **Basic of Developmentally Appropriate Practices: An Introduction for Teachers of Children 3 to 6**. Washington, DC.: NAEYC.
- Edgar, Dale. (1971). **Technique of Teaching Vocabulary**. New York : Field Education Publication.
- Grellet, Francoise. (1994). **Developing Reading Skills**. London: Cambridge University Press.
- Holdaway, Don. (1979). **The Foundations of Literacy**. New Hampshire: Heineman.
- Leedy, Paul D. (1956). **Reading Improvement for Adults**. New York: McGraw-Hill.
- Mahoney, R. (2003). **Reading Matters: Reading is Beneficial, Even to Babies**. [Online]. Available: <http://earlychildhoodmichigan.org/articles/1-03/Ledger1-2-03.htm>. [2008, March 12].
- Santa Cruz Public Libraries. **Read to Me Background**. [Online]. Available: <http://www.santacruzpl.org/readtome/rmtinfo.php?page=bkgmnd>. [2007, December 15].
- Schmidt, Bernard I. (1971). **Developing Reading Proficiency**. Columbus, Ohio.: Charles E. Merrill Publishing.

- Stefferd, Alfred. (1961). **The Wonders of Seeds**. London: Macmillan.
- Spache, George D., and Paul C. Berg. (1955). **The Art of Efficient Reading**. New York: MacMillan.
- The Elmhurst Public Library. (2006). **"Bear-y" Good Books**. [Online]. Available: <http://elmhurstpubliclibrary.org>. [2007, December 15].
- The Jumpstart Model**. [Online]. Available: http://www.jstart.org/index.php?src=gendocs&link=Jumpstart_Model&category=Main [2009, January 16].
- Tooze, Ruth. (1957). **Your Children Want to Read: A Guide for Teachers and Parents**. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Wiener, Harvey S., and Charles Bazerman. (1988). **Reading Skills Handbook**. Boston: Houghton Mifflin Company.